

Інтелект

№ 1 - 2 БЕРЕЗЕНЬ 2014

МАН—це
хороша школа
Самопізнання,
Саморозвитку,
Самопідготовки.
Пройди її!

МАН—це шлях
Можливостей,
Відкриттів,
Компетентності.
Обери його!

МАН—це
випробування
Характеру,
Здібностей,
Волі.
Підкори свою
вершину!

У ЦЬОМУ ВИПУСКУ:

3 НЕВІДОМИХ
СТОРОНОК ЖИТТЯ
ПОЕТА 1

ВІШАНУВАЛИ
КОБЗАРЯ 2

МОЛОДЬ ВІДКРИ-
ВАС ШЕВЧЕНКА 2

ПІДСУМКИ
II ЕТАПУ КОНКУР-
СУ-ЗАХИСТУ
НАУКОВО-
ДОСЛІДНИЦЬКИХ
РОБІТ 3

ПЕРШІ ПРОБИ ПЕРА 4

200-РІЧЧЮ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Т.Г.ШЕВЧЕНКА ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ

З НЕВІДОМИХ СТОРОНОК ЖИТТЯ ПОЕТА

У ювілейний рік Тараса Шевченка центром має стати наш геній та його захальна книжка «Кобзар», яка своїм полум'ям і пристрасним Словом пробудила українську душу. Переоцінити значення «Кобзаря» для кожного українця в Україні та поза Україною суцього неможливо.

По суті, це код українця, його сутність. Саме постать Тараса Шевченка, вся його творчість, його беззастережна посвята своєму народові мають стати взірцем справжнього, а не декларованого патріотизму для кожного з нас. Перечитуючи вкотре Золоту книгу «Кобзар», хочемо глибше вивчити творчість і життєвий шлях Кобзаря.

Займаючись цим дослідженням, з'ясували, що частина родини Тараса Шевченка на початку XIX сторіччя переселилася на вільні землі теперішньої Софіївки із села Моринці Звенигородського району. Серед перших переселенців були: Шевченкова тітка — Олександра Іванівна, дядько — Остап Іванович, сини дядька — Йосипа Івановича — Ілько та Нестор. Куток, а потім село, де вони мешкали, стали називати Моринкою, оскільки прибули були з Моринців. Наприкінці XIX століття Моринка стала Софіївкою. Село назвали так на честь доньки княгині Браницької, якій належали землі й село в ті часи. Як дослідили працівники Шевченківського національного заповідника в Каневі, від покоління до покоління мешканці цього села передавали знання, що причиною переселення їхніх предків із сіл Моринці та Кирилівки в Софіївку було те, що поміщик Енгельгардт переселяв сім'ї непокірних селян цих сіл на ті землі, де сьогодні розташована Софіївка. Підтвердженням цього є спільні для згаданих сіл прізвища — Шевченки, Маламужі, Олійники, Боровики, тощо; родинні зв'язки мешканців згаданих сіл завжди були і тривають донині. Бунтарський дух був притаманий великій родині Шевченка з діда-прадіда. За переказами мешканців цього села, поет не раз бував у Софіївці. Особливо запам'яталося всім, коли після смерті мами Тарас одне літо жив у тітці Олександрі. Він, бувало, почне малювати верби на зовнішній стіні хати, тож тітка й починала сварити Тараса. А чоловік їй каже: «Не свари, стара, хлопця. Ти ж бачиш, який Господь дав йому дар». Хоробрість, сміливість, відчайдушність були притаманні з дитинства Тарасові. Таким його виховали як власне напівсирітське життя, так і життя його рідних та близьких людей, які, крім особистого прикладу — важкої праці, щоб вижити, не могли дати освіти здібному підліткови. Шевченко Марія Іллівна, котра народилася 1894 року в багатодітній Шевченківській родині в селі Софіївка. Її батьки мали десятеро дітей. Вона була найменшою, а найстаршим був брат, який народився 1875 року. 1917 року бабуся виїхала заміж у сусіднє село Березняки, яке розташоване за 10 кілометрів від Софіївки. У селі її називали «Ревихою». Вона пишається, що її так називають, бо в Софіївці — в селі, де вона народилася, всіх Шевченкових родичів так звать, а «Реві» — тому, що гучно співали, в народі кажуть: «ревуть». Ось яка гілка генеалогічного дерева по лінії Йосипа Івановича Шевченка, рідного брата Григорія Івановича Шевченка, Тарасового батька (Тарас мав і рідного брата на ймення Йосип). Бабуся розповіла, як згадували її рідні останній приїзд Кобзаря в Україну, у тому числі в Софіївку. Правнучка його двоюрідного брата Нестора, нині киянка Людмила Бондаренко у статті «Не так давно все те було» в часописі «Українське слово» (№ 20 від 20 травня 1999 р.) описує «Ревівський рід» села Софіївки і як односельці розповідали про ту літню ніч 1859-го, коли Тарас Шевченко приїздив в Україну й ночував у рідних у Софіївці. З родичами Тарас цілісеньку ніч, аж до ранку, вів жваву розмову, вони разом співали під бандуру. Чого тільки не переспівали: і сумних народних пісень, і бунтарських, що на той час не дозволялось. От тільки Тарас любив співати поволі, розтягуючи мелодію, а інші — поспішали. Як починали пісню, то спочатку збивалися, а потім добирали ладу, і так гарно у них виходило — на весь їхній куток було чути. Можливо, так їх і прозивали, бо дуже гучно співали...» — пише вона. Тарас Григорович — самородок, дар Божий для українського народу, всього людства. З роками його велич тільки ще збільшується, позаяк його поезія, художні твори завжди актуальні й такими залишаться завжди.

ВШАНУВАЛИ КОБЗАРЯ

4 березня ц.р. в рамках відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка проведено інтелектуальний конкурс «Що? Де? Коли?» для слухачів Сокальської МАН. Захід підготували і провели вчителі Багрій Мирослава Степанівна та Мусій Світлана Степанівна. Вони організували виставку літератури, на якій було представлено цінний експонат – «Кобзар» 1921 року випуску. Учні показали знання сторінок з життя і творчості Т.Г.Шевченка, прилучилися до багатой спадщини Поета.

Звання найкращого знавця Шевченкіани одержали: Задорожна Ірина, учениця 11 класу Стенятинської ЗШ I-III ст., Жеребецька Неля, учениця 9 класу Жвирківської ЗШ I-III ст., Полянська Василина, учениця 10 класу Сокальської спеціалізованої ЗШ I-III ст. №3, Сорока Марія, учениця 10 класу Тартаківської ЗШ I-III ст., Войтко Катерина, учениця 11 класу, Децаківська Тетяна, учениця 11 класу, Віра Олена, учениця 10 класу, Смаль Оксана, учениця 10 класу, Лисяк Уляна, учениця 10 класу Стенятинської ЗШ I-III ст.

КРАЩІ З КРАЩИХ

МОЛОДЬ ВІДКРИВАЄ ШЕВЧЕНКА

У Києві стартував фінал літературного конкурсу «Розкрилля душі»

З березня в столиці розпочався фінальний етап змагання Всеукраїнського літературного конкурсу «Розкрилля душі». Конкурс проводився у двох номінаціях: дослідницька робота (об'єкт дослідження – публіцистика Тараса Шевченка) і літературна творчість (вірш, нарис, есе). I етап – відбірний (обласний, заочний) – відбувався у серпні-листопаді минулого року, за результатами якого експертним журі було визначено переможців у кожній номінації. Серед переможців – слухачка Сокальської МАН Роксоляна Дмитрук.. До участі у фінальному етапі конкурсу були допущені 94 оригінальні роботи, з яких 40 пошукових і 54 творчі. На урочистому відкритті фіналу, що проходило в Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі «Мистецький Арсенал», талановитих школярів привітали президент Малої академії наук України, член-кореспондент Національної академії наук України Станіслав ДОВГИЙ, заступник директора Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України Сергій ГАЛЬЧЕНКО, поет, перекладач, кіносценарист, драматург, державний і громадський діяч Іван ДРАЧ. Родзинкою заходу стала презентація унікального науково-освітнього порталу «Тарас Шевченко» (kobzar.ua). Ініціатором створення веб-ресурсу виступив Національний центр «Мала академія наук України». Не можна не відзначити, що в кожній конкурсній роботі Шевченко – актуальний, сучасний і різний. Кожен з учасників намагався відкрити Шевченка по-новому, зазирнути у його спадщину з тих ракурсів, з яких ще не бралися дослідники. Сергій ГАЛЬЧЕНКО, заступник директора Інституту літератури імені Тараса Шевченка, високо оцінив роботи конкурсантів: «Хотілося б відзначити оригінальність підходу до аналізу текстів. Це все вже було проаналізовано видатними вченими, шевченкознавцями, теоретиками, а тут ми бачимо цікаве дитяче, але не зовсім дитяче бачення. Такі речі, це незвичне дитяче бачення, обнадіюють, що ми матимемо покоління талановитих вчених, не обов'язково навіть філологів, але обов'язково достойних громадян України».

Гідно представивши Львівщину на Всеукраїнському етапі наша Роксоляна здобула II місце і була нагороджена дипломом II ступеня та цінними подарунками. Підготувала призера вчитель української мови та літератури Сокальської МАН Багрій Мирослава Степанівна.

ТВОРЧО! ІНАКШЕ НАВІЩО?

ПІДСУМКИ

II ЕТАПУ КОНКУРСУ-ЗАХИСТУ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ РОБІТ

14-16 лютого 2014 р. В Львівському національному університеті імені Івана Франка проходив II (обласний) етап конкурсу – захисту науково – дослідницьких робіт. У ньому брали участь школярі – юні дослідники Малих академій та наукових товариств Львівщини.

Сокальщину представляли слухачі Сокальської МАН, які вдєсяте показали відмінні знання з базових дисциплін та успішно захистили свої науково – дослідницькі роботи.

Цьогоріч переможцями і призерами обласного конкурсу – захисту науково – дослідницьких робіт стали 22 учні. Це найбільша кількість переможців за 10 років існування Сокальської МАН. (У минулому році – 12)

Отож,

I місце і право представляти Львівщину в Києві на III (Всеукраїнському) етапі конкурсу – захисту здобули:

- Штикало Оксана (археологія)
- Кінах Ірина (соціологія)
- Пісня Роман (релігієзнавство)
- Гнатюк Владислав (технічні науки)

II місце – Пакулець Андрій (хімія)

- Льницька Наталія (українська література)
- Дмитрук Роксоляна (українська мова та історія)
- Мушка Олег (всесвітня історія)
- Васьків Софія (історичне краєзнавство)
- Канцір Наталія (психологія)

III місце – Федай Ярина (екологія)

- Кінах Ірина (мистецтвознавство)
- Пурський Юрій (хімія)
- Курило Юлія (етнологія)
- Дмитрук Роксоляна (філософія)
- Колтонюк Дмитро (релігієзнавство)
- Іванчина Олег (математика)
- Трошина Ірина (математика)
- Шийка Тамара (фізика)
- Куць Максим (інформатика)
- Полянська Василина (психологія)

Юних науковців-переможців підготували:

- Мусій Світлана Степанівна – вчитель історії ;
- Багрій Мирослава Степанівна – вчитель української мови та літератури ;
- Філозоф Ганна Василівна – вчитель хімії ;
- Михайлова Світлана Ахполатівна – вчитель психології ;
- Владичко Ольга Петрівна – вчитель мистецтвознавства;
- Кровіцька Лариса Ярославівна – вчитель математики;
- Галета Оксана Василівна – вчитель математики;
- Глюз Наталія Володимирівна – вчитель інформатики;
- Кірик Юрій Ігорович – вчитель фізики;
- Павлосюк Тетяна Миколаївна – вчитель біології;
- Баран Богдан Іванович – вчитель станції юних техніків.

Методист Сокальської МАН Стасюк Ольга Юстинівна

ПЕРШІ ПРОБИ ПЕРА

Благословенна та ясна година, коли дитя читає
«Кобзаря»
І за столом сидить уся родина, та дивиться на радісне
маля.
Воно ж задумливо читає книжку, та вголос декламує ті
вірші,
Котрі малому козакові так сильно вже припали до душі.
Пройшли роки - хлопчина виріс,
Але «Кобзар» навіки в серце вклав
Тому, що коли був маленьким – усі вірші напам'ять знав.
Тому давайте поважати, величного Шевченка Тараса,
Хто подарив усьому світу безсмертну книгу – «Кобзаря»
Шукатка Катерина

Шукатка Катерина Василівна
Народилася 6 травня 1999 року, проживаю у місті Сокалі.
учениця Сокальської гімназії імені Олега Романіва, 5(9)
Б клас, слухач творчого об'єднання юних філологів
Сокальської МАН.

ЗАПАЛИ СВИЧКУ ПАМ'ЯТІ
За останніми даними, з 18
лютого у Києві загинуло 99 лю-
дей, 645 постраждали, 432 гос-
піталізовані.

Україна молиться за вбитих
активістів. Тільки на Львівщині похоронили 14 май-
данівців.

Поранені сокальчани—наші земляки:
Юрій Каплета (Сокаль), Роман Лагно (Сокаль), Ми-
хайло Свистович (Угнів), Назар Дидак (Сокаль),
Олександр Григор'єв (Белз), Андрій Мандрик
(Сокаль), Микола Сенюк (Белз), Михайло Боднар
(Сокаль), Степан Ревок (Сокаль).

У світі є багато мов
І всі вони єдині.
Англійська, польська, є й французька
І модні вони нині.
У нас єдина рідна мова,
Ніхто її не змінить!
Вона красива, милозвучна
В країні – Україна.
Лунай же мово, солов'їна
Від Карпат до Криму,
Слався, народе український,
Від Львова до Риму!

Шукатка Катерина

Тарас Шевченко, наш кобзар!
Яку Україну ти хотів?

Україну вільну, незалежну,   Допоможи, Шевченко, Україні
З союзниками, та без ворогів.   Відстояти свої права і честь.
Щоб не було другої руїни,
Ми за державну цілісність і єдність.

А що ми бачимо тепер?
При владі олігархи і бандити,
Котрі готові задля грошей і посад
Євромайданівців-студентів бити.

Ковальчук Катерина

*Колектив Сокальської МАН підтри-
мав акцію допомоги постраждалим
на Майдані в Києві та перерахував
одноденний заробіток на їхнє ліку-
вання.*

Наші реквізити:
80000,м. Сокаль
Львівська обл.
вул. Шептицького,90
тел. (257)7-32-13
E-mail: mansokal1@online.ua